

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

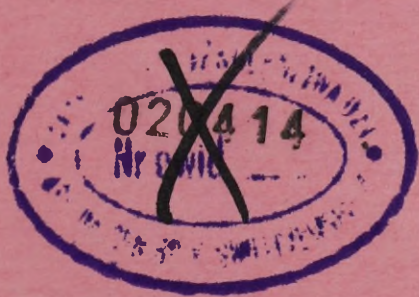
Do użytku
służbowego

Egz. Nr 1

gen. bryg. Jerzy SKALSKI

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA
STRATEGII WOJENNEJ

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁENIOW
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

37680

WARSZAWA

STYCZEŃ

1973

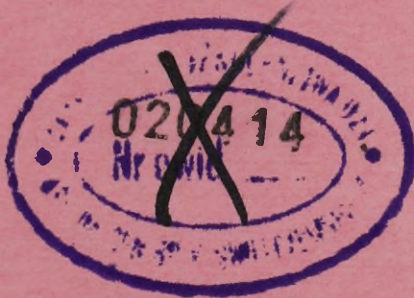
A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

Do użytku
służbowego

Egz. Nr **1**

gen. bryg. Jerzy SKALSKI

**PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA
STRATEGII WOJENNEJ**

037680
**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOŁENIOW
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego**

37680

Inkl. prot. 12657.

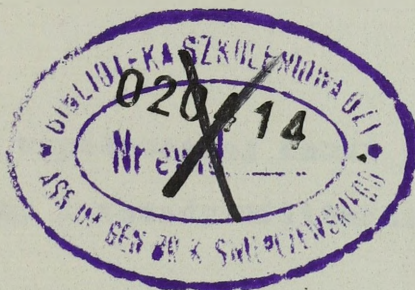
S Z T A B G E N E R A L N Y

Gen. bryg. Jerzy SKALSKI

Do użytku
służbowego

Egz. nr ... 1

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII
WOJENNEJ

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
na gen. broni K. Świerczewskiego

37680

Warszawa

styczeń 1973 r.

SPIS TREŚCI

	Str.
I. ROLA I MIEJSCE STRATEGII WOJENNEJ W NAUCE	
I PRAKTYCE WOJENNEJ /OBRONNEJ/	3
1. Strategia wojenna - główna dziedzina sztuki wojennej	7
2. Strategia wojenna - funkcją doktryny wojennej	9
3. Strategia wojenna a ekonomika	14
4. Strategia wojenna a polityka zagraniczna i dyplomacja	16
II. PRZEDMIOT ZAINTERESOWAŃ STRATEGII WOJENNEJ . .	17
1. Podstawowe zasady strategii wojennej	18
2. Formy działań strategicznych	23
3. Zasadnicze elementy operacji strategicznej .	29
4. Formy przygotowań strategiczno-wojennych w okresie poprzedzającym wybuch wojny	37

ZALĄCZNIKI

Schemat 1. Struktura współczesnej nauki wojennej

Schemat 2. Prawa wojny i zasady militarnej działalności

Schemat 3. Struktura sztuki wojennej

Schemat 4. Grafik pierwszego uderzenia jądrowego

Schemat 5. Środki przenoszenia broni jądrowej

Schemat 6. Graficzny zarys operacji strategicznej na TDW

Schemat 7. Rozmach operacji strategicznej

I. ROLA I MIEJSCE STRATEGII WOJENNEJ W NAUCE I PRAKTYCE WOJENNEJ /OBRONNEJ/

Strategia wojenna występuje jako teoria i praktyka przygotowania i prowadzenia wojny oraz poszczególnych kampanii i operacji strategicznych. Jako teoria - stanowi ona część składową sztuki wojennej, głównej części składowej nauki wojennej. Jako praktyka - jest ona organicznie związana z polityką, bowiem zadania przygotowania i prowadzenia wojny wynikają z celów polityki ekonomiczno-społecznej i zagranicznej. Stąd wynikają również powiązania strategii wojennej z ekonomiką państwa /koalicji/, a w szczególności z ekonomiką wojenną, programem rozwoju społecznego oraz dyplomacją - poprzez właściwe im strategie działania.

Powiązania praktyczne strategii wojennej z różnymi dziedzinami bazy i nadbudowy państwa /koalicji/ wyrażone są z zasady nie w relacjach bezpośrednich, lecz pośrednich - przez doktrynę wojenną, w której kumulują się wszystkie aspekty dotyczące kierunków i środków praktycznego przygotowania i prowadzenia wojny, kampanii i operacji strategicznych i frontowych. Innymi słowy - strategia wojenna jest funkcją doktryny wojennej, która jest z kolei pochodną polityki danego państwa i realizuje jego cele polityczne wojny /obrony państwa/.

Niezależnie od powiązań strategii wojennej w układzie narodowym /państwa/, istnieją wielorakie jej powiązania w układzie koalicyjnym, wynikającym z istnienia formalnych układów polityczno-wojskowych, jak np. w Europie - Układ Warszawski i Pakt Północno-Atlantycki /NATO/, w Azji Środko-

wej - CENTO, w pozostałej części Azji, Australii i Oceanii - SEATO.

Nauce wojennej poświęcony został oddzielny skrypt /wykład/. W tym miejscu, w celu pokazania miejsca i roli w niej sztuki wojennej i pośrednio - jej głównej dyscypliny, strategii wojennej, zostaną omówione najogólniej niektóre elementy tej nauki.

Wyjaśnienie istoty nauki wojennej możliwe jest przez pryzmat kryteriów formalnych, dotyczących każdej nauki ogólnej i szczegółowej oraz przez skonkretyzowanie jej zainteresowań szczegółowych.

W świetle kryteriów formalnych każdy uznany system wiedzy ludzkiej /o przyrodzie, społeczeństwie/, wyrażonej w teoriach i w postaci wyników badań stosowanych w zakresie względnie zamkniętej dyscypliny lub zespołu pokrewnych dyscyplin, przyjęto nazywać nauką. W tym najogólniejszym znaczeniu nauka wojenna jest więc systemem wartości, w którym stapiają się: wiedza o konkretnej rzeczywistości wojskowej i wojennej, instrumenty zapewniające poznanie tej rzeczywistości oraz wyniki badań naukowych. Nauka wojenna, jak każda inna, wyrasta z praktyki wojskowej i wojennej, której służy będąc jej naukowym uogólnieniem.

Dlatego też można stwierdzić, że nauka wojenna tkwi w danej rzeczywistości i podlega tak jak ona tym samym prawom rozwojowym. Służy społeczeństwu swoimi wynikami poznania, dostarczając mu teorii, wskazówek metodologicznych i rozwiązań modelowych w dziedzinie wojny /obrony narodowej/.

W związku z powyższym można uogólnić, że nauka wojenna pod względem formalnym obejmuje: teorie określające działanie obiektywnych praw wojny; metodologie określające drogi rozwoju nauki /poszczególnych jej dyscyplin/ i sposoby rozwiązywania zadań naukowo-badawczych i praktycznych; badania naukowe prowadzące do rozwiązań praktyczno-użytkowych w obrębie problematyki wojennej /wojskowości, obrony państwa/. Strukturę współczesnej nauki wojennej obrazuje schemat 1.

Rozwój nauki zależy od bazy i nadbudowy, a ściślej - od poziomu sił wytwórczych i stosunków społecznych państwa. Wpływa nań także szereg czynników polityki koalicyjnej oraz wynikających z oceny sytuacji polityczno-wojskowej i konkretnego przeciwnika.

Obiektem poznania nauki wojennej jest wojna, będąca zjawiskiem społecznym. Nauka wojenna bada zjawiska i ustala obiektywne prawa wojny i rządzące nią prawidłowości, z których wynikają zasady sztuki wojennej, w tym zaś - strategii /schemat 2/. Wojna oznacza szczególny stan zagrożenia społecznego. Stan ten zaś zależy od polityki koalicji i poszczególnych państw.

Z faktu, że wojna jest stanem zagrożenia społeczeństwa wynika, że przedmiotem poznania teoretycznego i badań jest obrona tego społeczeństwa, określona w naszej terminologii jako obrona narodowa lub obronność państwa. Dotyczy to środków i sposobów militarnych i pozamilitarnych przygotowania i prowadzenia wojny /obrony/. Z faktu zaś, że cele wojny /obrony/ realizuje się drogą walki zbrojnej, przedmiotem zainteresowania nauki wojennej jest więc problematyka walki zbrojnej, z którą z kolei związane są zagadnienia przygotowania i użycia sił zbrojnych, przygotowania i prowadzenia wojny, kampanii,

operacji, walk, przygotowania obronnego całego państwa, w tym również na odcinku obrony cywilnej. Problematyką walki zbrojnej interesuje się sztuka wojenna i jej poszczególne dyscypliny: strategia, sztuka operacyjna i taktyka oraz szereg dyscyplin społecznych, adaptowanych przez naukę wojenną, jak historia sztuki wojennej, geografia wojenna, psychologia wojny, walki zbrojnej itp.

Teorie nauki wojennej służą do kodyfikacji wiedzy wojskowej. Pomagają one ustalać związki między poszczególnymi zjawiskami wojny i okresami poprzedzającymi je. Dostarczają wskazówek do dalszych badań i działalności praktycznej w sferze zagadnień związanych z wojną, w oparciu o wykryte przez naukę wojenną prawa.

Metodologia nauki wojennej zawiera zbiór wskazówek metodycznych w sferze badań naukowych i przygotowania praktycznego państwa do wojny /obrony narodowej/.

Nauka wojenna jest dziedziną praktyczną, nacelowaną na rozwiązanie konkretnych problemów w dziedzinie wojny i wojskowości.

Dlatego też w warunkach Wojska Polskiego preferuje się studia stosowane i prace naukowo-badawcze.

Nauka wojenna, szczególnie właśnie w aspekcie praktycznym, jest ukonstytuowana w system instytucjonalny. Organami wykonawczymi są wyższe uczelnie i szkoły wojskowe oraz instytuty, ośrodki i zakłady naukowo-badawcze i doświadczalne. W Siłach Zbrojnych wykształciły się określone formy planowania i kierowania pracami studialnymi i naukowo-badawczymi. Wiele problemów naukowo-badawczych, doświadczalnych i studialnych realizuje się również w wojskach, w ramach praktyki szkoleniowej. Proces szko-

leniowy najlepiej weryfikuje hipotezy naukowe, projekty rozwiązań organizacyjno-technicznych oraz propozycje w dziedzinie sztuki wojennej.

W ramach nauki wojennej rozwinęły się samodzielne dziedziny naukowe, np. sztuka wojenna, ekonomika wojenna, pedagogika wojskowa, historia wojenna, geografia wojenna, psychologia wojskowa i inne, a w nich dyscypliny: strategia wojenna, sztuka operacyjna i taktyka, historia wojen, historia sztuki wojennej, psychologia pola walki, psychologia dowodzenia itp.

Wszystkie wymienione działy i dyscypliny naukowe zespolone są w kryteriach celów naukowego poznania praw wojny oraz badania i rozwiązywania problematyki obronnej państwa. Wśród części składowych nauki wojennej dominuje teoria sztuki wojennej, przez pryzmat której traktuje się wszystkie inne dziedziny i dyscypliny tej nauki.

1. Strategia wojenna - główna dziedzina sztuki wojennej

Sztuka wojenna jest dziedziną wiedzy /nauka/ i umiejętności /praktyka/ w zakresie przygotowania i prowadzenia działań zbrojnych. Teoria sztuki wojennej, powiązana ściśle z praktyką, wypracowuje zasady prowadzenia wojny i działań zbrojnych w różnej skali - strategicznej, operacyjnej i taktycznej, oraz zasady przygotowań wojennych, określanych w warunkach naszego kraju jako przygotowań państwa do obrony.

Związki sztuki wojennej z nauką wojenną i doktryną wojenną pokazane zostały na schemacie 3.

Przedmiotem sztuki wojennej w sensie praktycznym jest realizacja przedsięwzięć przygotowawczych do wojny /obronnych/

oraz organizacja i prowadzenie operacji i walk.

Z punktu widzenia klasyfikacji naukowej sztuka wojenna jest sumą trzech względnie zależnych dyscyplin: strategii, sztuki operacyjnej i taktyki, jednakże w praktyce - jest jednością działań, realizowaną w różnej skali przez trzy podstawowe ogniwa organizacyjne, w myśl jednolitego celu strategicznego, wynikającego z założeń doktrynalnych. Wszystkie trzy wymienione dyscypliny nie mogą istnieć samodzielnie, ponieważ każda z nich warunkuje /w sprzężeniu zwrotnym/ funkcjonowanie innej dziedziny lub dyscypliny. Dla wszystkich nich istnieją wspólne zasady, wynikające z praw wojny i charakteru pola walki.

Np.:

- 1/ zależność celów i zadań od posiadanych sił i środków;
- 2/ współdziałanie wszystkich sił i środków - niezależnie od ich rodzaju - w ramach określonego szczebla organizacyjnego;
- 3/ umiejętne tworzenie na decydujących kierunkach i czasie przewagi sił i środków z równoczesnym rozśrodkowaniem ich;
- 4/ problem zaskoczenia i inne.

W odróżnieniu od okresu I wojny, kiedy szczebel strategiczny i operacyjny nie posiadał "swoich" środków uderzeniowo-manewrowych, cele operacji strategicznych i - jak dziś określamy - frontowych /wówczas front był związkiem strategicznym/ i armijnych były realizowane przez sumowanie działań taktycznych. W konsekwencji suma działań taktycznych decydowała o wyniku kampanii i nawet o realizacji militarnych celów wojny.

Współcześnie każdy z wymienionych działów sztuki wojennej posiada swoje odpowiedniki organizacyjne w postaci związków strategicznych, operacyjnych i taktycznych. Szczebel

strategiczny może realizować w pewnych warunkach względnie samodzielne operacje strategiczne /uderzenia zgrupowań rakietowo-jądrowych, operacje lądowe, powietrzne, morskie i powietrzno-desantowe/. Analogicznie szczebel operacyjny może realizować względnie samodzielne operacje /frontowe/. Jednakże o wynikach wojny, kampanii i nawet operacji na lądowych TDW decyduje nie suma operacji strategicznych i frontowych/armijnych, równorzędnych/ oraz walk, lecz ich jedność organizacyjna, treściowa i czasowo-przestrzenna. W ramach szeroko zakrojonych operacji strategicznych muszą ściśle ze sobą współdziałać wszystkie siły i środki szczebla strategicznego, operacyjnego i taktycznego.

Rozpatrując teoretycznie, szczebel strategiczny dysponuje na tyle potężnym potencjałem jądrowo-uderzeniowym, że może - w wypadku konfliktu zbrojnego, w którym użyje się całego tego potencjału - wykluczyć celowość prowadzenia operacji na lądzie, morzu i w powietrzu. Potencjałem tym dysponują dwa światowe supermocarstwa: Związek Radziecki i Stany Zjednoczone. Ale może być /i to jest prawdopodobniejsze/, że ten potencjał będzie używany w sposób ograniczony co do mocy, przestrzeni i czasu, stopniowo /eskalacja/ - kolejnymi rzutami - i wówczas nawet wojna jądrowa /nie tylko konwencjonalna/ będzie prowadzona równocześnie w skali strategicznej, operacyjnej i taktycznej.

3. Strategia wojenna - funkcja doktryny wojennej

Doktrynie wojennej został poświęcony oddzielny skrypt /wykład/. W tym miejscu omówione zostaną związki strategii wojennej z doktryną wojenną.

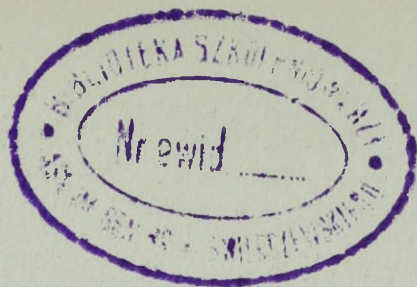
Doktryna wojenna ustala w postaci założeń przyjęte w państwie /koalicji/ poglądy odnośnie do zagadnień: politycznej oceny przyszłej wojny; stosunku państwa do wojny; wojskowej oceny charakteru przyszłej wojny; przygotowania państwa /koalicji/ do wojny pod względem ekonomicznym i moralno-ludzkim; budownictwa i przygotowania sił zbrojnych oraz szeroko rozumianej obronności państwa.

W sensie dokumentacyjnym - poglądy i założenia doktrynalne są formułowane /na przykład u nas/ w uchwałach partii i ustawach państwowych /sprawy polityki obronnej/, jak również we wszystkich koncepcjach obrony państwa na froncie zewnętrznym i wewnętrznym. W niektórych państwach NATO ustalenia doktrynalne opracowuje się ponadto /na przykład w USA, Wielkiej Brytanii, Francji/ w postaci tzw. "białej księgi" /rządu, ministerstwa obrony/.

W sensie formalnym - założenia doktrynalne zawierają sformułowania ideowo-polityczne, merytoryczno-strategiczne i metodologiczne /w sensie środków i sposobów rozwiązywania problemów doktrynalnych/.

Oczywiście, zasadniczy akcent w doktrynie wojennej kładzie się na aspekty militarne /strategiczne/, a mianowicie na:

- koncepcję obrony państwa;
- budownictwo i rozwój sił zbrojnych;
- sposoby przygotowania i prowadzenia obrony państwa na froncie zewnętrznym i wewnętrznym /rodzaje operacji strategicznych i frontowych, zasady użycia sił zbrojnych, utrzymywanie sił zbrojnych i zasadniczych elementów obrony terytorium kraju w wysokiej, stałej gotowości mobilizacyjnej i bojowej;

- rozwijanie strategiczne i operacyjne sił zbrojnych, systemu obronnego itp./;
- strukturę organizacyjną sił zbrojnych i systemy kierowania i dowodzenia;
 - wymagania w odniesieniu do sztuki wojennej /strategii, sztuki operacyjnej i taktyki/;
 - wymagania w zakresie przygotowania /szkolenia i wychowania/ wojsk i szkolnictwa wojskowego, przygotowania, organizacji paramilitarnych, społeczno-politycznych, społecznych, naukowych itp.;
 - wymagania odnośnie rozwoju potencjału wojennego /ekonomicznego, moralno-ludzkiego, naukowo-technicznego/;
 - sposoby realizacji założeń doktrynalnych w czasie pokoju i wojny.

Jak z przytoczonych sformułowań wynika, kanwę doktryny wojennej stanowią założenia w dziedzinie strategii wojennej. Dlatego też określa się, że strategia wojenna jest funkcją doktryny wojennej. Potocznie doktrynę częstokroć nawet utożsamia się ze strategią, co nie jest poprawne z punktu widzenia naukowej klasyfikacji i systematyki tych i związanych z nimi pojęć.

Założenia doktrynalne wynikają z celów polityki państwa /koalicji/. Dlatego treść doktryny danego państwa /narodowej/ zależy od polityki tego państwa, realizowanej w skali układu koalicyjnego, do którego ono należy /przykład polityki PRL/.

Polska doktryna wojenna, której strategicznym wykładnikiem polityki jest obrona państwa w oparciu o zbiorowy /koalicyjny/ potencjał wojenny państw - uczestników Układu Warszawskiego, jest pochodną międzynarodowej doktryny wojennej państw wspólnoty

socjalistycznej. U podstaw tej doktryny legły następujące za-
badnione założenia:

- + jedność celów obronnych całej wspólnoty socjalistycznej państw połączonych Układem Warszawskim;
- współpraca ekonomiczna w ramach zorganizowanej wspólnoty ekonomicznej RWPG;
- podobieństwo struktur organizacyjnych sił zbrojnych, braterstwo broni, analogiczność treści i metod wychowawczo-szkoleniowych, współdziałanie systemów obronnych oraz wspólne dowództwa na szczeblu strategicznym, zaś narodowe - na szczeblu operacyjnym i taktycznym;
- oparcie obrony strategicznej państw wspólnoty socjalistycznej na potęgze strategicznych rodzajów sił zbrojnych Związku Radzieckiego /strategicznych wojsk rakietowych, lotnictwa strategicznego, strategicznych zgrupowań sił morskich działających na oceanach i morzach całej kuli ziemskiej, systemy kosmiczne/;
- stosowanie jednolitych zasad w dziedzinie sztuki wojennej, odpowiednio adaptowanych na grunt narodowo-państwowych sił zbrojnych;
- jednolita, klasowa ocena charakteru przyszłej wojny i uzgadnianie podejmowanie decyzji odnośnie przygotowań obronnych i rozwoju narodowych sił zbrojnych i systemów obronnych /w ramach systemów koalicyjnych/.

Politykę realizuje się środkami pokojowymi /dyplomacja/ lub, gdy niemożliwe jest jej realizowanie tymi środkami - realizuje się ją przy użyciu sił zbrojnych, co oznacza przejście ze stanu pokoju w stan wojny. Siły zbrojne są więc środkiem realizacji polityki w warunkach wojennych. Również w czasie

pokoju, w walce o utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa, siła militarna bazująca na odpowiednim potencjale ekonomicznym, moralno-ludzkim i naukowo-technicznym, jest najwymowniejszym argumentem polityki wewnętrznej i zagranicznej. Odnosi się to oczywiście do supermocarstw i koalicji polityczno-militarnych, wspartych wspólnotami ekonomicznymi.

W części "politycznej" doktryny wojennej formułuje się zwykle:

- etapowe cele działań wojennych /obrony państwa/;
- wybór sposobów "wchodzenia" w stan wojny /początkowy okres wojny/ i prowadzenia wojny;
- terminy, kolejność i sposoby realizacji różnych form działań w skali strategicznej na froncie zewnętrznym i wewnętrznym, wybór głównych kierunków działań zbrojnych na TDW;
- skład sił zbrojnych oraz wielkość i rolę odwodów strategicznych i operacyjnych;
- warunki zabezpieczenia ekonomiczno-społecznego realizacji celów wojny /obrony/.

Reasumując dotychczasowe rozważania, można określić, że doktryna wojenna określa strategię wojennej cele i zadania /wojenne i pokojowe/ oraz wszystkie niezbędne warunki, które strategia wojenna - w ujęciu instytucjonalno-funkcjonalnym /siły zbrojne, systemy obronne/ - musi uwzględnić w działaniu praktycznym. Z założeń doktrynalnych wynika konieczność współdziałania jej z ekonomiką i administracją państwa oraz dyplomacją, realizującą cele polityki wewnętrznej państwa w ramach polityki zagranicznej w głównym jej nurcie - zapewnienia bezpieczeństwa narodowego.

3. Strategia wojenna a ekonomika

Ekonomika na wypadek wojny jest źródłem siły uderzeniowej /ruchowo-ogniowej/ sił zbrojnych oraz zachowania biologicznej zdolności sił zbrojnych i ludności cywilnej. Z tego też względu stanowi ona cel oddziaływania zbrojnego nieprzyjaciela. Doktryna wojenna określa również założenia w zakresie całokształtowego rozwijania ekonomiki wojenno-obronnej, z uwzględnieniem postulatów strategicznych /praktyki/ co do rozwoju określonych rodzajów broni /konwencjonalna, jądrowa/ i wyposażenia bojowego, organizacyjnego i bojowego ich wykorzystania, wielkości zapasów i gospodarowania nimi, mobilizacyjnego przygotowania ekonomiki kraju na wypadek wojny itp.

Strategia wojenna wspomniane założenia doktrynalne rozwija w postaci postulatów i zasad rozmieszczenia i potęgowania potencjału ekonomicznego, szczególnie w odniesieniu do: łączności i komunikacji, zasobów naturalnych, rozwoju budownictwa obronnego i wojskowego, bilansu siły roboczej, finansowania wydatków obronnych, użycia środków materiałowo-technicznych itp.

Postulaty strategiczne ekonomika wojenna bada, ustalając wspólnie ze strategią wojenną:

- zależności między wojną i ekonomiką, potencjałem obronnym a potencjałem ekonomicznym, zdolnością uderzeniowo-ruchową sił zbrojnych a poziomem ekonomiki wojennej i postępu technicznego itp.;

- mechanizmy ekonomiczne decydujące o rozwoju wszystkich dziedzin obronności kraju /w tym również problemy ochrony i obrony ekonomiki/;

- ekonomiczne przesłanki rozwoju sił zbrojnych /uzbrojenie, wyposażenie/ i ich wpływ na organizację i zasady użycia sił zbrojnych /wpływ na rozwój sztuki operacyjnej i taktyki/;

- rozwiązania w zakresie zarządzania ekonomiką państwa na wypadek wojny oraz kierowania zabezpieczeniem materiałowo-technicznym sił zbrojnych.

Ze względu na potrzeby wojenne /obronne/, pod wpływem doktryny i strategii wojennej, powstały w nauce wojennej odrębne dziedziny /ekonomika wojenna, ekonomika sił zbrojnych/, zaś w praktyce, w systemie kierowania i zarządzania w siłach zbrojnych powstał odrębny pion ekonomiczno-techniczny.

Ekonomika wojenna /jako dział ekonomiki państwa/ spełnia postulaty strategii wojennej w aspekcie organizacyjno-technicznym. Strategia wojenna, uwzględniając potrzeby /w oparciu o ocenę sytuacji polityczno-wojskowej, warunków potencjalnego, nieprzyjaciela/ oraz możliwości kraju /zasoby, produkcja, potrzeby ludności cywilnej/ określa ekonomice wojennej:

- rodzaje i wielkości potrzeb oraz wymagania na środki uzbrojenia i wyposażenia technicznego sił zbrojnych;

- poziomy zapasów materiałowo-technicznych i formy organizacyjnego ich ujęcia;

- organizacyjne ramy systemu mobilizacji ekonomiki państwa;

- zasady ochrony i obrony zasadniczych obiektów ekonomicznych państwa.

Gdy się mówi o relacji strategia wojenna - ekonomika wojenna, ma się na myśli ich ścisłe współdziałanie. W praktyce realizowane przez nie zadania identyfikują się; na przykład:

budownictwo i rozwój sił zbrojnych, doskonalenie uzbrojenia i wyposażenia materiałowo-technicznego, zabezpieczenie przewozów, przygotowanie sił zbrojnych /szkolenie, wychowanie/, ustalanie budżetu wojskowego, planowanie obronne itp.

Więzi strategii wojennej z ekonomiką wojenną w ujęciach organizacyjno-instytucjonalnych /na przykład Sztab Generalny/ splatają się w jedną całość i kumulują się w obowiązkach jednej osoby - np. szefa Sztabu Generalnego.

Strukturę organizacyjną obrony państwa i jego podstawowego elementu - sił zbrojnych kształtują równolegle i niepodzielnie czynniki społeczno-polityczne, strategiczne i ekonomiczne.

4. Strategia wojenna a polityka zagraniczna i dyplomacja

Dyplomacja jest oficjalnym organem państwowym, służącym do realizacji celów i zadań polityki wewnętrznej /poprzez politykę zagraniczną/ państwa środkami dyplomatycznymi. Do jej zadań należy obserwowanie, ocenianie i wyciąganie wniosków z panujących w danym państwie stosunków oraz realizacja w tym państwie zadań polityki swego państwa.

Strategia, jak wynikało z poprzednich rozważań, również realizuje cele polityki, z tym że dyplomacja używa do tego środków pokojowych, strategia - wojennych /siły zbrojnej/. W czasie pokoju obydwa te układy realizacji polityki w sensie organizacyjnym stanowią jedno ciało przedstawicielstwa /w ramach ambasad znajdują się attachaty wojskowe/, przy czym główny środek stanowi dyplomacja. W okresie wojny - również działają obydwa wspomniane środki, z tym, że głównym staje się strategia /oparta na sile zbrojnej/.

Zatem zarówno w czasie pokoju, jak i wojny obydwa te układy - niezależnie od ustroju państwowego i celów polityki dowolnego państwa czy koalicji państw - ściśle ze sobą współdziałają, aby osiągnąć jednoznacznie określony cel i zakładane efekty polityki zagranicznej, a pośrednio wewnętrznej.

II. PRZEDMIOT ZAINTERESOWAŃ STRATEGII WOJENNEJ

Jak już na wstępie zostało zasygnalizowane, pojęcie "strategia" odnosi się do teorii i praktyki przygotowania i prowadzenia wojny, w tym zaś poszczególnych jej kampanii i operacji strategicznych.

Do zasadniczych zadań strategii wojennej - jako dziedziny nauki - należy:

- badanie ogólnych prawidłowości walki zbrojnej, wynikających z doświadczeń minionych wojen i aktualnego stanu wiedzy wojskowej;

- badanie aktualnych poglądów potencjalnego przeciwnika na sposoby prowadzenia wojny oraz studiowanie jego potencjału wojennego, w szczególności zaś potencjałów: ekonomicznego, moralno-ludzkiego, militarnego i naukowo-technicznego;

- opracowywanie zasad przygotowania kraju i sił zbrojnych do wojny /obrony/ oraz zasad materiałowego i technicznego zabezpieczenia działań sił zbrojnych;

- opracowywanie zasad organizacji i prowadzenia operacji strategicznych.

Do zadań strategii wojennej - jako praktyki Sił Zbrojnych PRL - należy:

- podejmowanie decyzji i przygotowywanie planów obrony kraju;

- określanie składu rodzajów sił zbrojnych i sposobów ich rozwijania oraz sposobów prowadzenia działań zbrojnych;
- kierowanie przygotowaniem obronnym kraju oraz rozwojem sił zbrojnych, osiaganiem przez nie wymaganej gotowości mobilizacyjnej i bojowej;
- organizacja materiałowo-technicznego zabezpieczenia sił zbrojnych w działaniach na froncie zewnętrznym i wewnętrznym;
- przygotowanie operacyjne terytorium własnego kraju jako potencjalnego teatru działań wojennych;
- określanie zasad tworzenia oraz praktyczne przygotowywanie i rozwijanie systemów kierowania obroną państwa i dowodzenia siłami zbrojnymi.

1. Podstawowe zasady strategii wojennej

Zasada 1. Strategia wojenna podporządkowana jest polityce danego państwa prowadzonej przez partię i rząd /w ramach polityki koalicyjnej/.

Istota tej zasady polega na tym, że cele i zadania sił zbrojnych powinny odpowiadać celom politycznym obrony państwa w ramach układu obronnego koalicji wspólnoty socjalistycznej.

Kierownictwo polityczne państwa, uwzględniając wymagania przyszłej wojny i związane z nią osiągnięcie celów strategicznych, wydziela siły i środki, określa kolejność i stopień udziału gospodarki narodowej w zaspokajaniu potrzeb sił zbrojnych w okresie pokoju oraz w czasie wojny.

Zasada 2. Broń rakietowo-jądrowa, w tym szczególnie strategicznych wojsk rakietowych, jest decydującym środkiem prowadzenia wojny.

Podstawowe zadania w tym względzie wykonują na korzyść obrony PRL radzieckie strategiczne wojska rakietowe i powietrzne

Uznając decydującą rolę strategicznych wojsk rakietowych w rozbiciu nieprzyjaciela, strategia wojenna uważa jednocześnie, że zwycięstwo w wojnie może być osiągnięte tylko połączonym wspólnym wysiłkiem wszystkich rodzajów sił zbrojnych.

Zasada 3. Uchwycenie inicjatywy strategicznej jest niezbędnym czynnikiem powodzenia działań zbrojnych w każdym etapie i w każdych warunkach prowadzenia wojny.

Strategia wojenna uważa, że inicjatywa strategiczna zapewnia skuteczne wykonanie pierwszego uderzenia strategicznych sił jądrowych /radzieckich/ na najważniejsze obiekty nieprzyjaciela przy jednoczesnym odparciu przez wojska OPK napadu powietrzno-kosmicznego.

W ślad za pierwszym uderzeniem strategicznych sił jądrowych przewiduje się decydujące uderzenie rodzajów sił zbrojnych na lądzie, morzu i w powietrzu /wszystkich armii państw Układu Warszawskiego/ w celu rozbicia ocalałych sił zbrojnych nieprzyjaciela oraz opanowania najważniejszych obszarów na terytorium przeciwnika.

W wojnie jądrowej problemy OPL wojsk i obrony powietrznej kraju stają się niezwykle skomplikowane. Dalekosiężność, szybkość oraz stratosferyczne pułapy współczesnych niosicieli broni jądrowej, ogromna moc tej broni i innych środków masowego rażenia, dają niespotykane dotychczas możliwości niszczenia zgrupowań sił zbrojnych i obiektów na terytorium kraju. Dlatego też współczesna OPL wojsk i OPK powinna być zdolna do zapewnienia przeciwlotniczej, przeciwrakietowej

i przeciwkosmicznej obrony państwa i sił zbrojnych. Rozwiązanie tego problemu jest możliwe jedynie w koalicyjnym systemie obrony powietrznej.

Strategia wojenna stawia problem wysokiej, stałej gotowości bojowej strategicznych sił jądrowych ZSRR do zaskakującego wykonania pierwszego uderzenia, systemu OPK państw UW do odparcia napadu powietrznego, oraz wojsk lądowych, lotnictwa i marynarki wojennej - wszystkich państw UW - do udaremnienia napadu nieprzyjaciela na lądowych i morskich teatrach wojennych i rozbiicia nieprzyjaciela na jego własnych terytoriach i wyeliminowania go z wojny.

Wszystkie przedsięwzięcia realizowane w czasie pokojowym przez wszystkie armie narodowe w zakresie gotowości bojowej sił zbrojnych do prowadzenia przez nie działań bojowych w początkowym okresie wojny, powinny mieć na celu pozbawienie agresora szans zaskoczenia i uzyskania powodzenia w rozpętanym przez niego konflikcie zbrojnym.

Zasada 4. W wojnie jądrowej głównymi obiektami rażenia będą strategiczne środki jądrowe oraz zgrupowania sił zbrojnych przeciwnika na TDW.

Strategia wojenna zakłada jednoczesne niszczenie zgrupowań sił zbrojnych, obiektów wojskowych i ekonomicznych oraz elementów dowodzenia na całą głębokość TDW i na zamorskich terytoriach nieprzyjaciela.

Zasada 5. Natarcie będzie podstawowym rodzajem strategicznych działań sił zbrojnych /operacje strategiczne/.

Aktywny, zaczepny charakter strategii wojennej, uwarunkowany jest koniecznością przeniesienia rozpoczętych przez przeciwnika działań wojennych na jego terytorium.

W wojnie dwóch koalicji, posiadających wielkie zasoby ekonomiczne i siły wytwórcze, szczególnego znaczenia nabiera stworzenie bazy materiałowej, racjonalne jej przygotowanie odpowiednio do warunków wojny jądrowej.

Podstawowe źródło zabezpieczenia wojsk pod względem materiałowo-technicznym w początkowym okresie wojny stanowią zasoby nagromadzone w siłach zbrojnych w czasie pokojowym. Uzupełnienie tych zasobów, w przypadku konieczności, może być dokonane kosztem rezerw państwowych. Dalsze zabezpieczenie sił zbrojnych, szczególnie w przypadku długotrwałej wojny, może być dokonywane z zasobów gospodarki narodowej. Dlatego też z chwilą wybuchu wojny, a jeśli to możliwe przed wybuchem wojny, dokonuje się przestawienia gospodarki narodowej na produkcję zgodnie z programem okresu wojny.

Zasada 8. Należy dążyć do uzyskania technicznej przewagi nad przeciwnikiem.

Zdobyta nad przeciwnikiem przewaga techniczna szczególnie w zasadniczych środkach technicznych prowadzenia wojny, powinna być długotrwałą i dawać możliwość wykorzystania osiągniętego pierwszeństwa w najbardziej szerokim zakresie.

Zasada 9. Wymagane jest wszechstronne zabezpieczenie działań sił zbrojnych zarówno w okresie przygotowania do wojny, jak i w czasie jej trwania. Wśród wielu zagadnień dotyczących zabezpieczenia strategicznego można wymienić główne z nich, jak: rozpoznanie, obrona powietrzna kraju, osłona i obrona najważniejszych obiektów państwowych, przygotowanie państwa do wojny /w tym terytorium do obrony/ itp.

Zasada 10. Kierowanie i dowodzenie strategiczne

przygotowaniami obronnymi i obroną państwa oraz strategiczne dowodzenie siłami zbrojnymi sprawuje kierownictwo politycznego, /UW i oddzielnych państw/. W warunkach PRL przygotowaniem obronnym państwa i obroną na wypadek wojny kieruje KOK.

Od dowództwa strategicznego siłami zbrojnymi UW i kierownictwa politycznego każdego państwa wymaga się głębokiego prognozowania początku i przebiegu działań wojennych, opartego na znajomości charakteru wojny, konkretnej wiedzy oraz uwzględnianiu możliwości wojennych, ekonomicznych, społecznych i naukowo-technicznych państwa /koalicji/ oraz przeciwnika.

Skuteczne wykonanie zadań strategicznych w znacznym stopniu zależy od dobrze zorganizowanego i stale podtrzymywanego współdziałania wszystkich biorących udział w wojnie sił i środków, które organizowane jest w celu rozwiązania głównych zadań, na głównych TDW, a w granicach danego teatru - w interesie zgrupowań sił zbrojnych wykonujących główne zadanie.

Zasada 11. Należy uwzględniać rolę czynnika moralno-

politycznego. Dla państw wspólnoty socjalistycznej za podstawę oceny tego czynnika służy jedność narodu i jego armii oraz internacjonalizm socjalistyczny, jedność poglądów co do charakteru celów politycznych wojny oraz zadań partii i narodu w sprawie obrony socjalistycznej ojczyzny z uwzględnieniem założeń koalicyjnej doktryny wojennej.

We współczesnych warunkach zagadnienie dotyczące wpływu czynnika moralno-politycznego na prowadzenie wojny należy rozpatrywać w świetle koalicyjnego składu sił zbrojnych stron, jak również z uwzględnieniem tego, że rozgraniczenie pomiędzy frontem a zapleczem zanika, ponieważ uderzenia

jądrowe mogą być wykonywane szczególnie na obiekty przemysłowe, transport, centra administracyjne itp., położone na terenie całego kraju.

2. Formy działań strategicznych

Strategiczne działania sił zbrojnych na TDW w zależności od warunków polityczno-militarnych, stosowanej broni, składu sił, celów, zadań i zamiaru strategicznego - mogą przybrać różne formy.

Współczesna strategia wojenna wyodrębnia następujące formy działań strategicznych: pierwsze uderzenie strategicznych sił jądrowych; odparcie powietrzno-kosmicznego napadu przeciwnika; strategiczne operacje na lądowych TDW; operacje na morskich TDW; powietrzne operacje lotnictwa dalekiego zasięgu, operacje powietrzno-desantowe.

1/ Pierwsze uderzenie strategicznych sił jądrowych.

Zmasowane uderzenie jądrowe na strategiczne środki jądrowe przeciwnika, na jego ekonomikę i system kierowania państwem, przy jednoczesnym rozbiciu sił zbrojnych na TDW, umożliwią osiągnięcie politycznych celów wojny w znacznie krótszym czasie niż w minionych wojnach.

Istotą pierwszego uderzenia strategicznych sił jądrowych jest zmasowane użycie ładunków jądrowych na najważniejsze cele strategiczne przeciwnika, w maksymalnie krótkim czasie, według jednolitego planu opracowanego w czasie pokojowym, odpowiednio wcześniej przygotowanymi zgrupowaniami strategicznych sił jądrowych w celu osiągnięcia zasadniczych celów wojny.

Uderzenia jądrowe wojsk rakietowych frontów, lotnictwa i marynarki wojennej, będą elementem uzupełniającym.

Czas trwania pierwszego uderzenia strategicznych sił jądrowych może wynosić średnio:

- strategicznych wojsk rakietowych	- 25-30 min.,
- atomowych okrętów podwodnych - nosicieli
broni jądrowej	- ok. 60 min.,
- lotnictwa dalekiego zasięgu	- ok. 3-4 godziny.

Wariant układu pierwszego uderzenia jądrowego pokazano na schemacie 4. Udział w nim poszczególnych środków przenoszenia broni jądrowej pokazano na schemacie 5.

Cele i zadania pierwszego uderzenia jądrowego określa kierownictwo polityczne zgodnie z konkretną sytuacją, przy czym uderzenie to może być wykonane na określone państwa /re-jony/ jednocześnie lub w różnym czasie, bądź też pewne państwa /obszary/ mogą zeń być wyłączone.

Osiągnięcie założonych rezultatów pierwszego uderzenia jądrowego zależy od stopnia gotowości bojowej środków przenoszenia ładunków jądrowych, sprawnej pracy organów rozpoznania /w tym wczesnego uprzedzenia o przygotowaniu nieprzyjaciela do wykonania uderzenia/ oraz przyjęcie w odpowiednim czasie decyzji do odpalenia rakiet w strategicznych wojskach rakietowych, wylotu lotnictwa dalekiego zasięgu oraz wyjścia w morze atomowych okrętów podwodnych - nosicieli broni rakietowo-jądrowej.

2/ Odparcie powietrzno-kosmicznego napadu przeciwnika na siły zbrojne i zaplecze ma na celu zachowanie zdolności życiowych państwa, zapewnienie nieprzerwanego funkcjonowania

gospodarki narodowej oraz zdolności bojowej sił zbrojnych.

Cele te osiąga się poprzez zniszczenie środków napadu jądrowego przeciwnika w rejonach ich bazowania.

Skuteczną osłonę należy zapewnić podstawowym ośrodkom administracyjno-politycznym, najważniejszym obiektom i rejonom przemysłowym, strategicznym zapasom środków materiałowych, węzłom komunikacyjnym, centralnym stanowiskom dowodzenia, zasadniczym elementom sił zbrojnych - stanowiskom startowym rakiet, węzłom lotnisk, bazom marynarki wojennej, rejonom ześrodkowania i formowania wojsk itp. Osłona tych obiektów przed uderzeniami jądrowymi nieprzyjaciela niedopuszcza jednocześnie do powstania masowych strat wśród ludności cywilnej.

Głównymi środkami obrony zaplecza /obrony terytorium kraju/ i zgrupowań sił zbrojnych przed uderzeniami jądrowymi nieprzyjaciela są wojska obrony powietrznej kraju /w początkowym okresie wojny - również wojska lotnicze i obrony przeciwlotniczej wojsk/ oraz siły i środki obrony terytorium kraju. Celem obrony jest zorganizowanie skutecznej zapory przed wszystkimi środkami napadu powietrznego /w warunkach PRL - szczególnie Wybrzeża i kilku ośrodków przemysłowych i polityczno-administracyjnych, zasadniczych ciągów komunikacyjnych oraz przepraw na ważnych przeszkodach wodnych/, oraz zapewnienie szybkiej likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia, desantów i grup rozpoznawczo-dywersyjnych na całym obszarze kraju.

Obronę przeciwlotniczą i przeciwrakietową pasa przyfrontowego prowadzą siły i środki obrony powietrznej frontów we współdziałaniu z wojskami obrony powietrznej kraju. Wszystkie wyżej wymienione przedsięwzięcia powinny tworzyć kompleksowy system obejmujący wykrywanie i powiadamianie, obronę

przeciwlotniczą, przeciwrakietową i przeciwkosmiczną, kierowaną przez nowoczesne, operatywne i zautomatyzowane centra dowodzenia.

3/ Strategiczne operacje na lądowych teatrach działań wojennych. Celem tych operacji będzie przechwycenie strategicznej inicjatywy, zniszczenie lub zajęcie ważnych polityczno-ekonomicznych obiektów /rejonów/ oraz rozbięcie głównych zgrupowań sił zbrojnych przeciwnika, a tym samym niedopuszczenie do wtargnięcia jego zgrupowań na terytorium państw socjalistycznych.

Operacje zaczepne będą decydującą formą działań, a główna rola przypadnie w nich operacyjno-taktycznym wojskom rakietowym i lotnictwu frontowemu z bombami jądrowymi oraz wojskom pancernym, zmechanizowanym i powietrzno-desantowym,

Przykładowy model strategicznej operacji zaczepnej obrazuje schemat 6.

Inaczej niż w minionych wojnach, będą rozstrzygane takie problemy jak: ugrupowanie wojsk, kierunki uderzeń, szerokość pasów natarcia, głębokość operacji, tempo natarcia.

Zgrupowania uderzeniowe będą tworzone w głębi, a ich podstawą staną się zgrupowania wojsk rakietowych, armie pancerne, ogólnowojskowe i lotnicze. Zasadniczą funkcją armii pancernej będzie gwałtowny, nieustanny ruch do przodu na całą głębokość operacji.

Natarcie będzie prowadzone na kilku kierunkach jednocześnie, a kierunek głównego uderzenia winny określać rejon, na które zostaną wykonane zasadnicze uderzenia jądrowe.

Poszerzone pasy natarcia związków taktycznych będą wynosić 20-30 km, co z kolei rzutuje na pas działania armii ogólnowojskowych do 100-150 km. Pola bitew będzie charakteryzowało znaczne rozśrodkowanie wojsk i duża możliwość manewru. Tempo działań zaczepnych może wynosić 60-80 km na dobę. Wojska będą nacierać w czołgach, transporterach opancerzonych i śmigłowcach. Na polach bitew zapanuje ogień i manewr wojsk.

W toku operacji znajdą duże zastosowanie taktyczne, operacyjne i strategiczne desanty powietrzne w celu wykorzystania skutków uderzeń jądrowych i opanowania ważnych rejonów.

Operacje obronne będą prowadzone głównie na szczeblach taktycznych i operacyjnych.

We współczesnej wojnie obrona na lądowym TDW może być stosowana dla zyskania na czasie, zaoszczędzenia sił, umocnienia osiągniętych rubieży, a w wielu przypadkach również dla odparcia ofensywy przeważających sił nieprzyjaciela.

Strategia wojenna zakłada, że współczesna obrona powinna łączyć w sobie zdecydowane utrzymywanie najważniejszych rejonów i rubieży oraz manewrowe działania wojsk. Celem bitwy obronnej będzie nie dopuszczenie do wtargnięcia wrogich sił na terytorium krajów socjalistycznych, zadanie tym siłom strat i stworzenie warunków do przeniesienia działań wojennych na terytorium przeciwnika.

4/ Operacje na morskich teatrach działań wojennych

Zadania realizowane przez marynarkę wojenną można generalnie podzielić na:

- udział wydzielonej części floty w pierwszym i kolejnych uderzeniach jądrowych na podstawie jednolitego planu strategioznego;

- prowadzenie samodzielnych operacji na morskich teatrach działań;

- udział we wspólnych operacjach wojsk lądowych i marynarki wojennej na kierunkach nadmorskich oraz dla opanowania wysp, cieśnin itp.

Floty mogą ponadto wykonywać uderzenia rakietowo-jądrowe na obiekty nadmorskie, współdziałać z wojskami lądowymi, służyć jako środek do transportów morskich oraz ochraniać własne szlaki komunikacyjne.

5/ Powietrzne operacje lotnictwa dalekiego zasięgu.

W szczególnych przypadkach zgrupowania lotnictwa dalekiego zasięgu /radzieckie/ mogą prowadzić samodzielne operacje w celu osłabienia zgrupowania lotnictwa przeciwnika lub zniszczenia obiektów charakteryzujących się małymi rozmiarami oraz zmieniających często swoje położenie. Mogą to być stanowiska startowe wojsk rakietowych, samoloty na lotniskach, lotniskowce, stanowiska dowodzenia, węzły łączności itp.

Zadania te mogą być realizowane za pomocą zmasowanych uderzeń całych zgrupowań lotniczych, uderzeń małych grup oraz pojedynczych samolotów. Realizacja tego rodzaju zadań wymaga wszechstronnego zabezpieczenia, a szczególnie obezwładnienia obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela.

6/ Operacje powietrzno-desantowe. Posiadanie przez ZSRR związków operacyjnych wojsk desantowych oraz powietrznej floty samolotów transportowych /np. AN-y/, pozwala na realizację operacji desantowych na znaczne odległości w celu opanowania rejonów strategicznych /wysp, cieśnin, małej wielkości państw itp./.

Z pojęciem operacji strategicznych związane są pojęcia "kampania wojenna" i "bitwa strategiczna".

Pod pojęciem "kampania wojenna" przyjęto rozumieć szereg operacji grup frontów, prowadzonych na określonych TDW, zgodnie z jednym zamiarem naczelnego dowództwa /układu państw/ w celu osiągnięcia danego strategicznego celu wojny. Każda kampania wojenna składać się może z kilku jednocześnie lub kolejno prowadzonych operacji zaczepnych /i obronnych/ frontów lub grup frontów i w efekcie powinna powodować na określonych TDW zmiany w układzie sił wojskowych i politycznych.

Pod pojęciem "bitwa strategiczna" rozumie się decydujące starcie zbrojne związków strategicznych lub operacyjnych /grupa frontów, front/, na danym kierunku strategicznym, w efekcie którego osiąga się cel operacji strategicznej lub cel pośredni kampanii.

3. Zasadnicze elementy operacji strategicznej /schemat 6/.

Dla Sił Zbrojnych PRL charakterystyczne i właściwe, z punktu widzenia przeznaczonych możliwości, są operacje frontowe i armijne. Operacje te - w wypadku konfliktu zbrojnego - będą prowadzone w ramach operacji strategicznych na zachodnim TDW, realizowanych przez Zjednoczone Siły Zbrojne państw - uczestników Układu Warszawskiego.

Operacja strategiczna - to uzgodnione działanie wojenne strategicznych wojsk rakietowych, frontów, flot oraz związków operacyjnych innych rodzajów sił zbrojnych, prowadzone według jednolitego planu i pod jednolitym kierownictwem w celu osiągnięcia celu wojny na danym TDW, tj. całkowitego rozbitcia

przeciwnika, zburzenia jego ekonomiki wojennej, opanowania wyższych obazarów i wytrącenia wrogiej koalicji z wojny.

Konkretna treść operacji strategicznej na TDW będzie zależeć od charakteru wojny i jej początkowego okresu, rodzaju użytej broni oraz skali i stopnia przeciwdziałania nieprzyjaciela.

We współczesnej sytuacji operacja strategiczna może być prowadzona w warunkach:

a/ powszechnej wojny jądrowej w skali operacyjno-taktycznej, tj. wojny ograniczonej nawet do niektórych kierunków, ale która może przekształcić się w globalną wojnę jądrową;

b/ wojny bezjądrowej z przerastaniem jej w ograniczoną, a następnie lub odrazu - w powszechną wojnę jądrową;

c/ wchodzenia w wojnę w strefie granicznej z następnym przekształceniem się jej w wojnę ograniczoną lub powszechną wojnę jądrową.

Celem operacji strategicznej będzie uzyskanie takiego ostatecznego wyniku działań wojennych, w trakcie których osiągnięte zostanie całkowite rozbicie sił przeciwnika na TDW, unieruchomienie i zburzenie jego ekonomiki, zdeorganizowanie systemu kierownictwa państwowego i opanowanie terytorium TDW, tj. dokonana zostanie zasadnicza zmiana sytuacji polityczno-militarnej na danym TDW.

Cel operacji strategicznej zależy od: celu politycznego państwa /koalicji państw/, rozstawienia sił politycznych na arenie międzynarodowej, czynników ekonomicznych, składu zgrupowań sił zbrojnych stron i właściwości wojskowo-geograficznych TDW.

Cel operacji osiąga się w rezultacie wykonania szeregu zadań strategicznych.

Zadaniami w operacji strategicznej mogą być:

a/ rozbicie głównego zgrupowania sił zbrojnych przeciwnika na TDW, a przede wszystkim zniszczenie jego sił zbrojnych;

b/ odparcie operacji przeciwnika w przestrzeni kosmiczno-powietrznej siłami i środkami obrony powietrznej;

c/ unieruchomienie produkcji wojennej i zburzenie lub znaczne osłabienie ekonomiki poszczególnych państw wrogiej koalicji;

d/ zdezorganizowanie systemu kierowania państwem i dowodzenie siłami zbrojnymi na TDW lub na terytorium poszczególnych państw;

e/ opanowanie i utrzymanie ważnych obszarów terytorium przeciwnika.

W zależności od konkretnych warunków sytuacji polityczno-militarnej na TDW, treść i zakres wykonania zadań strategicznych mogą być różne. One zależą od wymagań polityki, stosowanej broni, przeciwdziałania przeciwnika i warunków TDW.

Zasadniczymi elementami składowymi operacji strategicznej będą:

a/ uderzenia jądrowe strategicznych wojsk rakietowych na najważniejsze obiekty przeciwnika na całej głębokości TDW;

b/ pierwsza i kolejne operacje powietrzne lotnictwa dalekiego zasięgu;

c/ pierwsza i kolejne operacje frontowe;

d/ operacje morskie prowadzone samodzielnie lub wspólnie z lotnictwem dalekiego zasięgu celem zniszczenia uderzeniowych zespołów lotniskowców, atomowych okrętów nosicieli rakiet,

zburzenia obiektów na wybrzeżu przeciwnika, naruszenia jego komunikacji morskich oraz niedopuszczenia do wysadzenia desantów morskich na wybrzeże;

e/ operacje powietrzno-desantowe;

f/ działania bojowe wojsk OPK w granicach TDW w celu odparcia pierwszego i kolejnych uderzeń lotnictwa przeciwnika.

Decydującym aktem operacji strategicznej w wojnie jądrowej będzie wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego na TDW przez strategiczne siły jądrowe oraz środki jądrowe frontów i marynarki wojennej.

W warunkach wojny jądrowej na danym TDW, przy dostatecznych siłach i środkach, można przeprowadzić jedną operację strategiczną.

W wojnie prowadzonej w początkowym okresie bez broni jądrowej, operacja strategiczna także powinna być obliczona na całą głębokość teatru, jednak potrzeby w siłach i środkach będą znacznie większe. Wprowadzane one będą stopniowo oraz czas na osiągnięcie końcowych celów operacji będzie znacznie dłuższy.

Współczesna operacja strategiczna w porównaniu z poprzednimi okresami charakteryzuje się ogromnym rozmachem /pokazano na schemacie 7/.

Okresy strategicznej operacji na TDW

Strategiczna operacja na teatrze działań wojennych, podobnie jak wojna w całości, dzielić się może na następujące okresy:

1/ Okres działań bezjądrowych treścią którego będą:

ograniczone cele polityczne, dążenie do poprawienia politycznych i strategicznych pozycji na teatrze, maksymalne osłabienie środków jądrowych przeciwnika oraz możliwie najszybsze wykonanie stojących przed wojskami zadań. Jednocześnie będzie realizowane mobilizacyjne rozwijanie sił zbrojnych oraz przegrupowywanie odwodów operacyjnych i strategicznych.

2/ Okres decydujących działań jądrowych /w konflikcie jądrowym będzie to pierwszy okres/, będzie najważniejszym okresem operacji strategicznej, a jego treścią może być wykonanie zmasowanych uderzeń jądrowych wszystkimi posiadanymi i gotowymi środkami przenoszenia ładunków jądrowych oraz w ślad za tym zdecydowane natarcie wojsk lądowych przy aktywnym wsparciu lotnictwa i marynarki wojennej.

W okresie tym mogą być osiągnięte zasadnicze cele operacji. Czas trwania będzie prawdopodobnie krótki i zakończy się zużyciem podstawowych zapasów ładunków jądrowych oraz jest bardzo możliwa kapitulacja poszczególnych państw.

3/ Okres działań końcowych, treścią którego będzie zniszczenie ocalałych zgrupowań wojsk z wykorzystaniem klasycznych środków walki oraz nieznacznymi ilościami uderzeń jądrowych na najważniejsze obiekty.

Okres ten może trwać stosunkowo długo, na co będzie rzutować likwidacja następstw uderzeń jądrowych, pokonywanie rejonów i stref masowych zniszczeń i skażeń promieniotwórczych oraz organizacja administracji wojskowej na terenach opanowanych.

Kompleksowe zaplanowanie strategicznej operacji na TDW obejmuje plany użycia /oddzielne operacje/ frontów, lotnictwa dalekiego zasięgu, wojsk powietrzno-desantowych oraz marynarki wojennej współdziałającej z wojskami lądowymi /szczególnie wysadzenie desantów morskich/, wszystko to oczywiście z uwzględnieniem pierwszego uderzenia jądrowego w skali globalnej oraz w granicach danego TDW.

Plany wykorzystania frontów obejmują zaplanowanie pierwszego uderzenia jądrowego środkami frontów, zadanie bliższe i dalsze w pierwszej operacji frontowej, sposoby ich wykonania, organizację współdziałania między frontami, desantami operacyjnymi i marynarką wojenną na kierunku nadmorskim, przegrupowanie drugich rzutów i odwodów frontowych, ramowe opracowanie następnych operacji frontowych oraz zaplanowanie bojowego i materiałowo-technicznego zabezpieczenia. Pierwsze operacje frontowe planuje się na głębokość 500-700 km, przy średnim okresie jej trwania 7-10 dób w wojnie jądrowej i 12-15 dób i więcej bez broni jądrowej.

Lotnictwo dalekiego zasięgu w ramach strategicznej operacji na TDW może przeprowadzić szereg operacji powietrznych, przyczym niezmiernie ważnym problemem jest zgranie uderzeń lotnictwa z rakietowymi uderzeniami jądrowymi.

Jak już zaznaczono- zaplanowanie, przygotowanie i wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego, stanowi najważniejszy element operacji strategicznej na TDW. Ogólny sygnał do działania wszystkich rodzajów sił zbrojnych i wojsk w pierwszym uderzeniu jądrowym, stanowi pierwsza salwa strategicznych wojsk rakieto-

wych. W czasie pierwszego uderzenia w operacji strategicznej na ETDW może być wykonanych około 600-800 uderzeń jądrowych.

Planując pierwsze uderzenie jądrowe należy zapewnić wykonanie go z zaskoczenia, celnie, w krótkim czasie i w sposób elastyczny, aby możliwe było przeplanowanie uderzeń na inne cele. Trudność zgrania pierwszego uderzenia w czasie polega na tym, że czas dolotu środków przenoszenia ładunków jądrowych jest bardzo zróżnicowany - od kilku minut rakiet frontowych, 15-30 minut lotnictwa frontowego, do 30 minut rakiet strategicznych, 3 godzin lotnictwa morskiego i od 3 do 6 godzin lotnictwa dalekiego zasięgu.

W działaniach rozpoczętych środkami konwencjonalnymi systematycznie określa się cele do uderzeń jądrowych ^{pro-}
^{się} wadzi ich rozpoznanie i udokładnia plan pierwszego uderzenia jądrowego /3-4 razy w ciągu doby/.

Uwzględniając ogromną ilość i różnorodność sił i środków uczestniczących w operacji strategicznej na TDW /120-150 dywizji różnego rodzaju/, niezmiernie ważnego znaczenia nabiera organizacja współdziałania. Współdziałanie w strategicznej operacji organizuje się na całą jej głębokość. Dla zrozumienia trudności w organizacji współdziałania można przytoczyć dane o głębokości organizacji współdziałania w pierwszej wojnie światowej - 15 km, w drugiej - do 250 km, a obecnie na całą głębokość - rzędu 1500 - 2000 km.

W operacji strategicznej, planowanej bez broni jądrowej, główną rolę w rozbiciu wojsk nieprzyjaciela będą odgrywać uderzenia lotnictwa i wojsk lądowych. Głównym celem organizacji współdziałania w tym przypadku jest zabezpieczenie zdecydowanej

przewagi nad przeciwnikiem na głównych, decydujących kierunkach, szybkie przejście do natarcia wojsk frontów, pokonanie rubieży obronnych, rozbicie drugich rzutów, podchodzących odwodów i środków przenoszenia broni masowego rażenia, a tym samym uchwycenie strategicznej inicjatywy na TDW.

Prowadzenie operacji strategicznej na TDW w zależności od sytuacji może przebiegać w różny sposób. Wpływ na to może mieć sposób wybuchu wojny, charakter konfliktu zbrojnego, udział poszczególnych państw w ramach bloków itp.

Szczegółowego znaczenia nabiera w początkowym okresie operatywne działanie wojsk OPK, rozwinięcie wojsk osłony granicy państwowej, przedsięwzięcia mobilizacyjne, rozśrodkowanie, poprawa położenia wojsk oraz zajęcie rejonów wyjściowych przez pierwszy rzut operacyjny wojsk frontów, lotnictwa i marynarki wojennej oraz rozwinięcie wojennego systemu dowodzenia.

Na sygnał Naczelnego Dowództwa mogą być wykonane pierwsze uderzenia strategicznych wojsk rakietowych; jednocześnie z nimi lub w krótkim czasie po nich - uderzenia okrętów podwodnych wyposażonych w jądrowe pociski rakietowe. Przedłużeniem zmasowanego uderzenia mogą być uderzenia lotnictwa dalekiego zasięgu na cele, które zmieniły swoje położenie w czasie poprzedzającym uderzenie strategicznych wojsk rakietowych.

Wojska rakietowe frontów wykonują uderzenia w miarę osiągania gotowości bojowej, dążąc do jednoczesnego uderzenia ze strategicznymi wojskami rakietowymi. Lotnictwo frontowe wykonuje manewr w celu wyjścia spod uderzenia jądrowego nieprzyjaciela z jednoczesnym udziałem w pierwszym uderzeniu jądrowym według planu.

Rozwijanie operacji strategicznej /a w jej ramach - operacji frontowych/ na teatrze działań wojennych przebiegać może dalej według opracowanych planów lub w mniej czy bardziej zmienionych wariantach. Kardynalną zasadą powinno być stałe dążenie do utrzymania inicjatywy strategicznej z wykorzystaniem wszystkich posiadanych sił i środków, aż do osiągnięcia końcowych celów strategicznej operacji na danym teatrze działań wojennych.

4. Formy przygotowań strategiczno-wojennych w okresie poprzedzającym wybuch wojny

Przygotowanie kraju do wojny przebiega w trzech zasadniczych kierunkach: przygotowanie sił zbrojnych, przygotowanie ekonomiki oraz przygotowanie ludności. Obecnie ważne się staje również przygotowanie potencjału naukowo-badawczego.

Planowe przygotowanie kraju do wojny powinno zapewniać: możliwość odparcia w każdej chwili agresora i zadania mu odwetowego, druzgocącego uderzenia dla uchwycenia inicjatywy strategicznej; osiągnięcie zwycięstwa w jak najkrótszym czasie, a w wypadku konieczności - możliwości prowadzenia wojny przez długi okres, zdolności przetrwania masowych uderzeń jądrowych przeciwnika przy możliwie najmniejszych stratach; utrzymanie wysokiego stanu moralno-politycznego ludności i jej woli zwycięstwa.

Współczesne przygotowanie sił zbrojnych obejmuje:

- określenie ich składu i organizacji na czas pokoju i wojny;

- przygotowanie mobilizacji sił zbrojnych;
- zapewnienie wysokiej gotowości bojowej wojsk;
- systematyczny rozwój rodzajów sił zbrojnych;
- materiałowo-techniczne wyposażenie do prowadzenia działań;
- przygotowanie terytorium państwa jako TDW;
- organizacja i prowadzenie rozpoznania strategicznego.

1/ Skład sił zbrojnych czasu pokojowego. Utrzymanie sił zbrojnych w ilości zabezpieczającej prowadzenie wojny bez mobilizacji przekracza możliwości ekonomiki nawet najpotężniejszych państw i dlatego utrzymuje się siły zbrojne, które będą zdolne odeprzeć uderzenia nieprzyjaciela na lądzie, morzu i z powietrza oraz przejść do aktywnych operacji ze stopniowym natarciem sił poprzez wprowadzenie zmobilizowanych związków taktycznych i operacyjnych.

Taki kontyngent sił zbrojnych w czasie pokoju zapewnia się przez utrzymywanie w ciągłej gotowości sił i środków strategicznych w składzie niezbędnym do osiągnięcia celów wojny, systemu OPK i określonej części innych rodzajów sił zbrojnych /wojsk lądowych, marynarki wojennej i wojsk lotniczych/. Skład tych najliczniejszych rodzajów sił zbrojnych z zasady zwiększa się po rozpoczęciu wojny przez mobilizację, jednak część związków taktycznych i operacyjnych przeznaczoną do prowadzenia pierwszych operacji na lądzie, morzu i w powietrzu, utrzymuje się w czasie pokoju w stanie zapewniającym wykonanie podstawowych zadań początkowego okresu wojny. Druga ich część ma krótkie terminy mobilizacyjne, umożliwiające wojskom wzięcie udziału już w pierwszych operacjach, wreszcie - pewna część wojsk utrzymywana jest w czasie pokoju w zmniejszonym składzie.

2/ Mobilizacyjne rozwinięcie sił zbrojnych. Przez to pojęcie rozumie się przejście ich ze stanu pokojowego do stanu wojennego zgodnie z planem wojny. Praktycznie mobilizacja polega na uzupełnieniu istniejących organizmów wojskowych wyszkolonymi kontyngentami ludzkimi oraz sprzętem bojowym i inną techniką do etatów czasu wojennego albo na formowaniu nowych oddziałów i związków taktycznych.

Ważnym czynnikiem określającym stopień przygotowania sił zbrojnych jest system ich uzupełniania w czasie pokoju i podczas mobilizacji. Za najdogodniejszy uważa się sposób terytorialnego uzupełniania wojsk podczas mobilizacji, który w warunkach wojny rakietowo-jądrowej znacznie przyspieszy proces przejścia wojsk na organizację czasu wojennego.

3/ Gotowość bojowa sił zbrojnych i systemów obronnych. Pod pojęciem "gotowość bojowa" przyjęto rozumieć zdolność wojsk do niezwłocznego i efektywnego rozpoczęcia i realizacji zadań wynikających z ich przeznaczenia i charakteru, przewidzianych odpowiednimi planami, w każdej sytuacji powstałej w okresie zagrożenia i wojny.

Wymagania odnośnie poziomu gotowości bojowej sił zbrojnych muszą w pełni uwzględniać nie tylko stan gotowości potencjalnego przeciwnika, ale także możliwości ekonomiczne państwa. Stopień gotowości poszczególnych rodzajów sił zbrojnych oraz związków wynika z głębokiej analizy sytuacji polityczno-militarnej i koncepcji prowadzenia wojny, szczególnie w jej początkowym okresie oraz analizy przeznaczenia i roli poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, rodzajów wojsk, wojsk specjalnych i służb.

4/ Plany rozwoju sił zbrojnych w czasie pokoju układa się według pewnych okresów, powiązanych z ogólnymi planami gospodarki narodowej /pięcioletnie, długofalowe/ i stosownie do osiągnięć naukowych w dziedzinie uzbrojenia i sprzętu technicznego oraz sytuacji międzynarodowej.

Perspektywiczne plany rozwoju sił zbrojnych, zatwierdzone przez rząd, określają ilościowy i jakościowy rozwój środków walki zbrojnej, strukturę organizacyjną sił zbrojnych, sposoby ich użycia w wojnie, tworzenie zapasów uzbrojenia, sprzętu technicznego i innych środków materiałowych oraz przeszkolenie rezerw ludzkich i kadry dowódczej.

Środki materiałowego zabezpieczenia w czasie pokoju przygotowuje się i rozśrodkowuje terytorialnie. Ponadto w głębi kraju powinny zgromadzić się nieodzowne zapasy środków materiałowych w rejonach mobilizacji wojsk oraz rezerwy do wyrównania strat.

W czasie pokoju tworzy się również rezerwy strategiczne /część zapasów państwowych/, które pozostają w dyspozycji Naczelnego Dowództwa, oraz rezerwy państwowe, będące w dyspozycji kierownictwa państwowego. Rezerwy strategiczne i państwowe tworzy się w ilości, wystarczającej na systematyczne zaopatrywanie sił zbrojnych do czasu uruchomienia produkcji wojennej przez zmobilizowany przemysł.

5/ Planowanie obronne /strategiczno-operacyjne/. Planowanie to realizuje się w dwóch układach: użycia wojsk operacyjnych w operacjach na froncie zewnętrznym /w ramach operacji strategicznych na lądowych i morskich TDW/ oraz obrony terytorium kraju, na froncie wewnętrznym.

Planowanie to odbywa się zgodnie z zasadami służby sztabów, które są znane słuchaczom kursów doskonalenia kadry oficerskiej.

6/ Przygotowanie operacyjne terytorium kraju jako teatru działań wojennych. Ma ono na celu stworzenie najkorzystniejszych warunków użycia wszystkich rodzajów sił zbrojnych, stanowi również jeden z elementów przygotowania kraju i sił zbrojnych do wojny.

Przygotowanie operacyjne terytorium kraju, jak i teatrów bezpośrednich działań wojennych, obejmuje szeroki krąg przedsięwzięć, realizowanych częściowo przez siły zbrojne, a częściowo przez cywilne resorty i instytucje w ramach ogólnych planów państwowych. Przedsięwzięcia te realizowane są w czasie pokoju, w czasie bezpośrednich przygotowań do wojny oraz w toku samej wojny.

Zasadniczymi kierunkami zainteresowań w zakresie operacyjnego przygotowania TDW są:

- sieć komunikacyjna: drogi samochodowe, kolejowe i wodne;
- sieć lotnisk stałych, polowych, lądowisk dla śmigłowców i obiekty uzupełniające;
- sieć łączności do wykorzystania w warunkach pokojowych i wojennych;
- system zaopatrzenia paliwowego, składy mps, stacje benzynowe, rurociągi, rafinerie itp.;
- urządzenia energetyczne oraz linie przemysłowe;
- bazy zaopatrzeniowe;
- fortyfikacyjne przygotowanie terenu z uwzględnieniem stałych obiektów nadających się do wykorzystania.

7/ Wywiad strategiczny w czasie pokoju stanowi jedną z bardzo ważnych dziedzin przygotowania do wojny nie tylko samych sił zbrojnych, ale i całego kraju.

Wywiad strategiczny zarówno w czasie pokoju, jak i podczas wojny systematycznie zdobywa dane wojskowe, ekonomiczne, naukowe i techniczne potencjalnych przeciwników oraz studiuje ich możliwości wojskowe.

Strategiczny wywiad wojskowy, zajmując ważne miejsce w ogólnym systemie wywiadu strategicznego, stanowi część całej służby wywiadowczej państwa. Zajmuje się ono nie tylko czysto wojskowymi, ale także wojskowo-politycznymi i wojskowo-ekonomicznymi zagadnieniami, współdziałając z wywiadem politycznym i ekonomicznym.

Do podstawowych zadań strategicznego wywiadu wojskowego należy: zdobywanie danych o wojskowo-politycznych planach i przedsięwzięciach mobilizacyjnych krajów, określanie ich wojskowego i ekonomicznego potencjału; wykrywanie i wszechstronne badanie składu i zgrupowań sił zbrojnych na TDW; studiowanie sztuki wojennej potencjalnego przeciwnika; wykrywanie planowanego charakteru działań wojennych nieprzyjaciela w początkowym okresie wojny; zdobywanie danych o pracach w dziedzinie rozwoju i doskonalenia sprzętu bojowego; zdobywanie informacji i studiowanie materiałów o TDW; studiowanie moralno-politycznego stanu armii i ludności.

Zasadniczymi siłami i środkami wojskowego wywiadu strategicznego są: wywiad agenturalny, legalny zagraniczny aparat wywiadowczy, rozpoznanie radioelektroniczne, rozpoznanie powietrzne i morskie oraz służba informacyjna, studiująca i opracowująca jawną informację państw obcych.

x

x

x

Reasumując rozważania o strategii wojennej można stwierdzić, że zarówno w nauce wojennej, jak i praktyce przygotowań obronnych i prowadzenia działań zbrojnych, nie występuje ona jako "czysta", samodzielna dyscyplina naukowa lub dziedzina praktyczna. W nauce i sztuce wojennej jest ona ściśle związana z polityką, ekonomiką, rozwojem społecznym oraz postępem naukowo-technicznym.

Rewolucja naukowo-techniczna, która wywiera wpływ na kształt i treść obronności państwa, oraz po nowemu kształtujące się w Europie i świecie stosunki międzynarodowe, dyktują opracowanie nowych zagadnień w sferze teorii i praktyki sztuki wojennej, szczególnie zaś w sferze wpływu postępu naukowego, organizacyjnego i technicznego na sposoby przygotowania sił zbrojnych i systemów obronnych, zapobiegania wojnom i konfliktom zbrojnym za pomocą środków militarnych oraz prowadzenia działań zbrojnych w wypadku wybuchu wojny.

WYKAZ LITERATURY

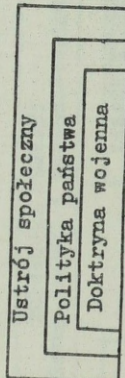
1. Sokołowski D.I. Strategia wojenna, wyd. MON, W-wa 1964 r.;
2. D. Fr. Nowe aspekty rozwoju myśli strategicznej - Myśl Wojskowa nr 8, 1967 r., s. 111-113
3. Iwanow S. Radziecka doktryna wojenna i strategia - Myśl Wojskowa nr 8, 1969 r. s. 79-82
4. Konkorski J. Wielka strategia - Myśl Wojskowa nr 10, 1959 r., s.108-113 i nr 1, 1961 r., s. 128-131.
5. Strategia a ekonomika wojenna - Myśl Wojskowa nr 5, 1958 r. s. 110 - 116
6. Moskalenko K. Stała gotowość bojowa - kategoria strategiczna - Myśl Wojskowa nr 4, 1969, s. 85-87
7. Siemionow G., Prochorow W. Postęp naukowo-techniczny a niektóre problemy strategii - Myśl Wojskowa nr 6, 1969 r., s. 95-97
8. Kapusta J. Rozwój koncepcji strategicznych Paktu Północno-atlantycznego - Myśl Wojskowa nr 10, 1966 r., s. 73-80
9. Powolij G. Strategia wojenna a ekonomika - Wojennaja Myśl nr 4, 1971 r.
10. Timorin A. i Tierentiev W. O radzieckiej organizacji wojskowej i jej historycznych formach - Wojennaja Myśl nr 4, 1971 r.;
11. Taran S. Leninowskie teoretyczne podstawy radzieckiej strategii wojennej - Wojennaja Myśl nr 6, 1971 r.
12. Dimitriev W. Dyplomacja a strategia wojenna - Wojennaja Myśl nr 7, 1971 r.

STRUKTURA WSPÓŁCZESNEJ NAUKI WOJENNEJ

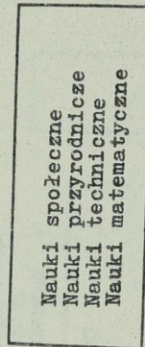
Schemat 1

Uwzględnia:

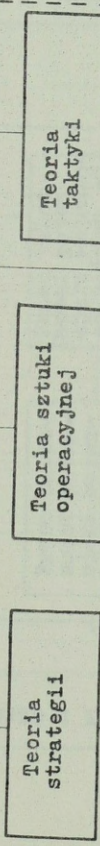
- poziom i perspektywy rozwoju ekonomiki;
- rozwój nauki i techniki;
- poziom rozwoju i ilości ludności;
- stan moralny społeczeństwa i ich sił zbrojnych

Dziedziny /dyscypliny/ nauki wojennej

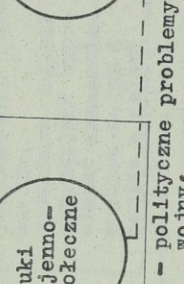

Sztuka wojenna

- warunki wybuchu i charakter wojen;
- formy działań strategicznych;
- operacje strategiczne na TDW;
- organizacja i budownictwo sił zbrojnych;
- przygotowanie państwa i sił zbrojnych do wojny;
- zabezpieczenie wysiłku gotowości bojowej;
- organizacja zabezpieczenia mater. technicznego wojny i oper.
- organizacja dowodzenia siłami zbrojnymi;
- studiowanie TDW;
- zabezpieczenie i kierunki rozwoju uzbrojenia;
- wszechstronna znajomość potencjalnego przeciwnika.

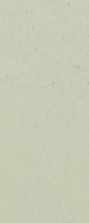
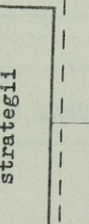
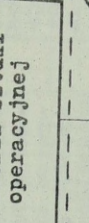
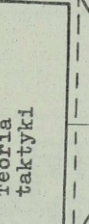
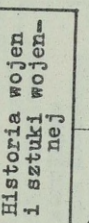
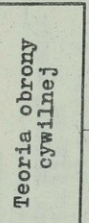
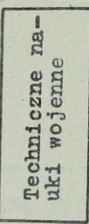
- wojsk lądowych
- strat.wojsk rak.
- lotnictwa
- wojsk OPK
- marynarki wojen.
- zasady i sposoby prowadzenia działań bojowych;
- możliwości uzbrojenia i techniki bojowej.

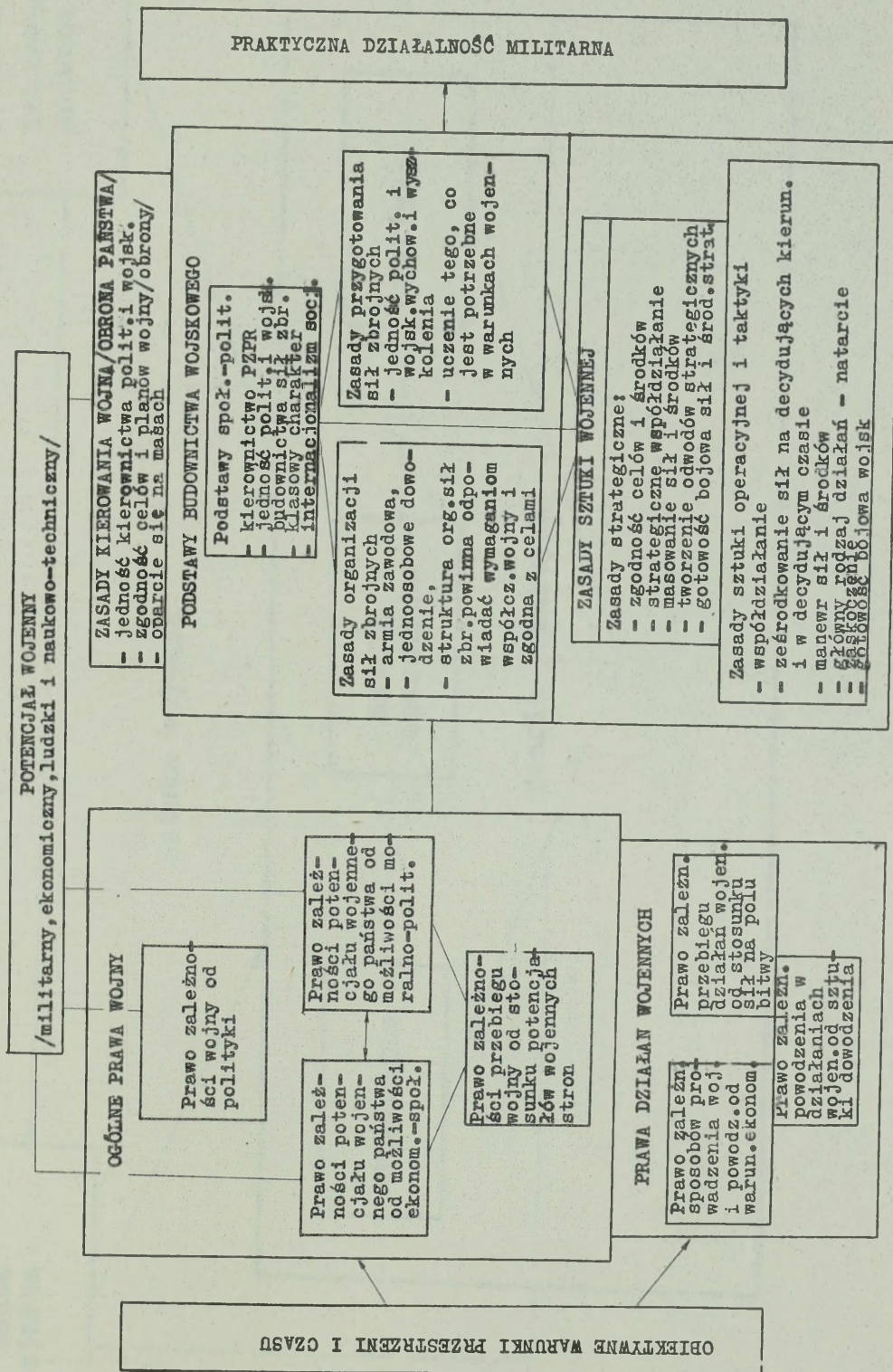
- polityczne problemy wojny;
- teoria i praktyka prowadzenia wojen, bitew, walk;
- wnioski i uogólnienia z przeszłości dla współczesnych działań bojowych.
- Główne kierunki:
- 1. Historia wojen operacyjnej
- 2. Historia sztuki wojennej
- 3. Historia rodzajów sił zbrojnych, rodzajów wojsk i służb
- 4. Historia techniki bojowej

- nauki społeczne
- rzemiosła wojennego;
- poszukiwanie sposobów obrony ludności przed bronią masowego rażenia;
- teoria budowy ukryć, schronów itp.;
- opracowywanie sposobów ochrony zakładów przemysłowych, administracji itp. przed bronią masowego rażenia.

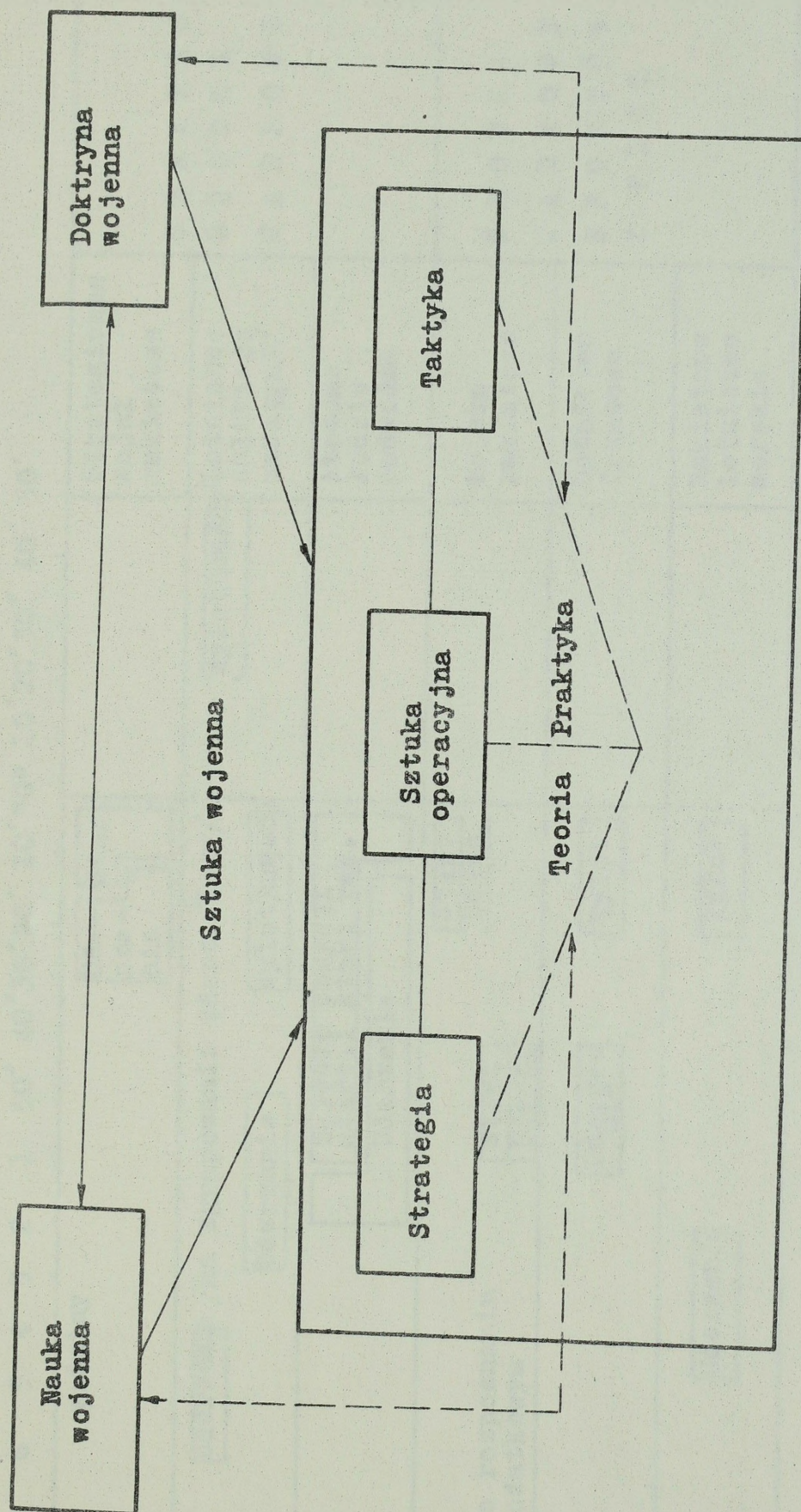
- zabezpieczenie sił zbrojnych w technikę bojową i środki materiałowe;
- śledzenie wykorzystania technicznych środków walki, ich efektywności, eksploatacji;
- poszukiwanie nowych, doskonalszych wzorów uzbrojenia dostosowanych do współczesnego pola walki.

PRAWA WOJNY I DZIAŁALNOŚCI MILITARNEJ

STRUKTURA SZTUKI WOJENNEJ

Schemat 4

GRAFIK PIERWSZEGO UDERZENIA JĄDROWEGO /warian/

godziny									
7	6	5	4	3	2	1	50'	40'30"20'	10"GN 10'20'30' 40' 50'
Uderzenie /na zgrupowanie uderz.floty/							Uderzenie	Wylot/część	Strategiczne wojsk rakietowe
Uderzenie							Uderzenie	Wylot/część	Lotnictwo dalekiego zasięgu/
Uderzenie							Uderzenie	Wylot/część	Atomowe rodzaje podwodne
Uderzenie							Uderzenie	Wylot/część	Wojська rakietowe
Uderzenie							Uderzenie	Wylot/część	Lotnictwo frontowe
Uderzenie							Uderzenie	Wylot/część	Rakietowe lotnictwo morskie

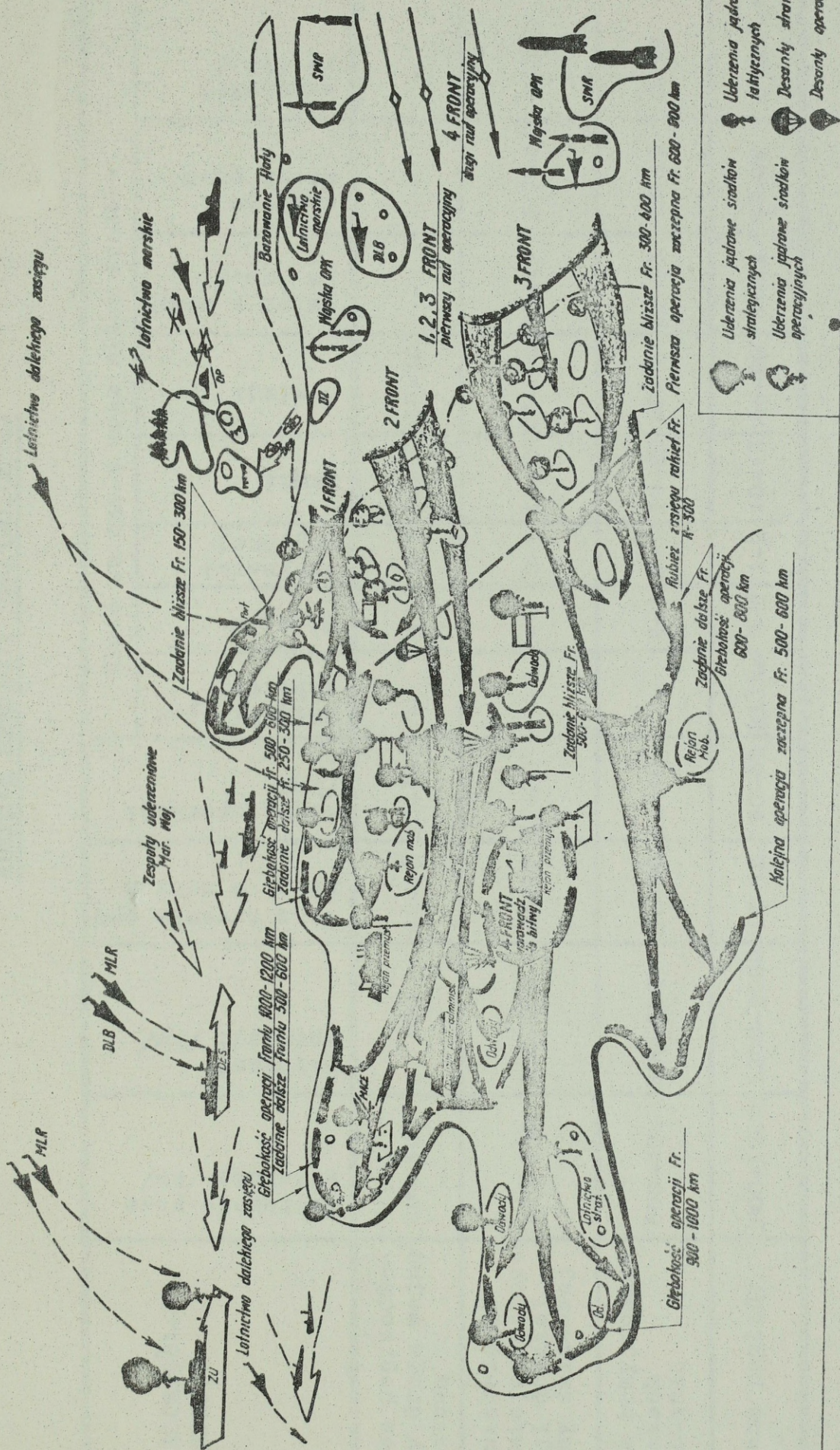
x/ Czas wylotu i wykonania uderzenia przez poszczególne związki taktyczne lotnictwa dalekiego zasięgu, zależy od rejonu bazowania i odległości do celów ataku.

ŚRODKI PRZENOSZENIA BRONI JADROWEJ

Moc ładunku w KT	
R-30	3, 10, 20
R-70	3, 10, 20
R-170	10, 20, 40
R-300	20, 40, 100
Lotnictwo myśliwsko-szturmowe	do 1 x 100
Lotnictwo bombowe / frontowe /	do 1 x 100
R-500	100, 300, 600
Morskie lotnictwo rakietowe / Tu-16 ks /	15, 100
Lotnictwo dalekiego zasięgu / Tu-16 ks /	do 5 MGT
Rakiety strategiczne 1000 - 16 000 km	dziesiątki MGT
Donośność	3000 1800 600 500 400 300 200 100 km

OPERACJA STRATEGICZNA NA TDW

Schemat 6

ROZMACH OPERACJI STRATEGICZNEJ

WYSZCZEGÓL- NIENIE	Ilość związków oraz sił i środków										Czas trwania ope- racji w dobach	Tempo operacji /km/	Związki oper. takt. OPK	Grontów	marynarki wojennej	armii	dywizji	dział i moźdz /w tys./	czołgów i dział panc	samolotów /w tys./
	Szerokość pasa natarcia /km/	Głębokość operacji /km/																		
Okres poprzedza- jący drugą wojnę światową	200-450	250	15-25	10-15	-	1	0-1	6-9	50-70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doświadczenia ważniejszych ope- racji drugiej wojny światowej	400-900	300-700	25-40	15-30	-	2-4	0-1	15-20	80-180	15-40	2,5-4,0	3,5-8								
Dane przyjmowane w latach 1946-1953	600-800	600-700	15-20	25-40	-	2-4	0-1	10-20	60-100	25-35	15-20	2-10								
Obecne poglądy	1000-1500	1200-2000	12-15	60-80	kilka	3-5	1-2	10-17	45-90	6-11	10-20	3,5-6,0								

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KADRY SZTABU GENERALNEGO
gen. por. broni K. Swierczowski
37680

